

Nr 337.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående dyrtidstillägg åt befattningshavare vid vissa statsunderstödda anstalter för yrkesundervisning; given Stockholms slott den 18 mars 1921.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts,
Min Allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

B. J:son Bergqvist.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 18 mars 1921.

Närvarande:

Statsministern VON SYDOW, ministern för utrikes ärendena greve WRANGEL, statsråden ERICSSON, DAHLBERG, MURRAY, ELMQUIST, MALM, BERGQVIST, HAMMARSKJÖLD, EKEBERG, HANSSON, BESKOW.

Departementschefen, statsrådet Bergqvist anförde härefter:

Vid anmälan den 7 januari 1921 av anslagsbehoven under tilläggsstaten till riksstatens för år 1921 åttonde huvudtitel hemställde

Dyrtidstillägg åt befattningshavare

Bihang till riksdagens protokoll 1921. 1 saml. 287 häft. (Nr 337.)

vid vissa
statsunder-
stödda an-
stalter för
yrkesunder-
visning.

jag under punkten 73, att Kungl. Maj:t tacktes föreslå riksdagen att, i avbidan på proposition angående dyrtidstillägg åt befattningshavare vid de tekniska skolorna i Stockholm och Eskilstuna, bergsskolorna i Filipstad och Falun samt vävskolan i Borås, beräkna på tilläggsstat för år 1921 ett förslagsanslag av 120,000 kronor. Denna min hemställan blev av Kungl. Maj:t bifallen. Jag anhåller nu att få återupptaga frågan.

I proposition nr 292 till 1920 års riksdag framlade Kungl. Maj:t förslag angående dyrtidstillägg åt befattningshavare vid samtliga förenämnda skolor. Med anledning av berörda förslag beslöt riksdagen (skrивelsen nr 385)

dels medgiva att dyrtidstillägg finge utgå till befattningshavare vid tekniska skolan i Stockholm och vid tekniska skolan i Eskilstuna från och med den del av år 1920, under vilken kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst icke bestredes av det vid sidan av huvudtitlarna såsom avsättning å 1920 års riksstat för ändamålet anvisade särskilda anslag, ävensom till befattningshavare vid vävskolan i Borås från och med år 1920 samt till befattningshavare vid bergsskolorna i Filipstad och Falun jämte därmed förenade yrkesskolor från och med år 1919;

och skulle nämnda dyrtidstillägg utgå efter de grunder, som beträffande motsvarande tider gällde för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst;

dock med iakttagande att dyrtidstillägg skulle beräknas ej blott å de avlöningsförmåner, som vore för vederbörande befattningshavare å stat uppförda, utan även å den höjning i avlöningen, som i form av provisorisk lönereglering eller tillfällig löneförbättring tillerkänts dem genom bidrag av stat, landsting, kommun eller från enskild donation, samt

under villkor, vad anginge befattningshavare vid såväl de tekniska skolorna i Stockholm och Eskilstuna som vävskolan i Borås, att halva kostnaden för dyrtidstillägg bestredes av vederbörande kommun eller landsting samt, vad anginge bergsskolorna i Filipstad och Falun jämte därmed förenade yrkesskolor, att $\frac{2}{5}$ av kostnaden för dyrtidstillägg bestredes av järnkontolet;

dels medgiva, att till de vid ifrågavarande skolor anställda befattningshavare, som åtnjutit dyrtidstillägg för första halvåret 1920 eller del därav, skulle under enahanda villkor, som i fråga om själva

dyrtidstillägget sägs, utgå förhöjning av dyrtidstillägget, motsvarande tjugu procent av de avlöningsförmåner för samma tidrymd, dock högst ett belopp av 1,250 kronor för månad, på vilka dyrtidstillägg finge beräknas; dock att sådant tillägg finge utgå allenast till befattningshavare, som vore familjeförsörjare. Där både man och hustru vore berättigade till dyrtidstillägg av statsmedel, utginge likväl förhöjning i tillägget endast till endera, och då till den, som åtnjöte högsta lönen;

dels för angivna ändamål anvisa på tilläggsstat för år 1920 ett förslagsanslag av 200,000 kronor;

dels ock förklara, att under år 1921 tillsvidare och intill dess definitivt beslut fattats rörande de medel, av vilka för sagda år de på staten ankommande kostnaderna för dyrtidstillägg åt de vid ifrågasvarande skolor anställda befattningshavare skulle bestridas, härför erforderliga belopp skulle utgå av det utav riksdagen till bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt statens befattningshavare och pensionärer m. fl. vid sidan av huvudtitlarna såsom avsättning å 1921 års riksstat anvisade förslagsanslag, högst, å 200,000,000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1920 har skolöverstyrelsen gjort framställning om beredande på tilläggsstat för år 1921 av anslag till dyrtidstillägg åt befattningshavare vid omförmälda skolor.

I en förut denna dag till riksdagen avlåten proposition angående allmänna grunder för dyrtidstillägg under år 1921 åt befattningshavare i statens tjänst hava, i likhet med vad som ägt rum under år 1920, undantagits befattningshavare vid nyssberörda skolor. Då fortsatt dyrtidstillägg jämväl för dessa sistnämnda befattningshavare uppenbarligen är av nöden, bör alltså även för år 1921 för ändamålet begäras ett särskilt anslag. Dyrtidstillägget bör i enlighet med riksdagens förenämnda beslut utgå efter de grunder, som beträffande motsvarande tid komma att gälla för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statstjänst. Vad angår de avlöningsförmåner, å vilka dyrtidstillägget skall beräknas, samt vederbörande kommuners eller andra korporationers bidragsskyldighet torde böra gälla samma bestämmelser, som, enligt vad förut sagts, av 1920 års riksdag i nämnda hänseenden beslutits.

I fråga om anslagets belopp hava verkställda beräkningar utvisat att, med hänsyn till de numera föreslagna nya grunderna för

utgående av dyrtidstillägg till statens befattningshavare, ett så stort belopp som det av mig först beräknade, 120,000 kronor, icke behöver tagas i anspråk utan att ett belopp av 100,000 kronor torde vara för ändamålet tillräckligt. Då de skäl, som föranlett chefen för finansdepartementet att förut denna dag uttala sig för att framställning om anvisande av erforderliga medel till dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst m. fl. göres först längre fram under riksdagen, uppenbarligen icke hava samma betydelse beträffande det relativt obetydliga anslagsbehov, varom nu är fråga, har jag efter samråd med nämnde departementschef ansett mig lämpligen böra föreslå, att redan i detta sammanhang erforderligt anslag begäres hos riksdagen.

Vidare torde böra på sätt, som föreslagits i fråga om statens befattningshavare, riksdagens medgivande inhämtas därtill, att under år 1922 och intill dess definitivt beslut fattats rörande de medel, av vilka för sistnämnda år de på staten ankommande kostnaderna för dyrtidstillägg åt de vid ifrågavarande skolor anställda befattningshavare skola bestridas, härför erforderliga belopp må utgå av det anslag, som av riksdagen må komma att vid sidan av huvudtitlarna anvisas såsom avsättning å 1922 års riksstat till bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt statens befattningshavare och pensionärer m. fl. Jag tillåter mig i detta sammanhang erinra därom, att enligt av Kungl. Maj:t för riksdagen redan framlagt förslag (bilagan, åttonde huvudtiteln, till 1921 års statsverksproposition, punkten 209) tekniska skolan i Eskilstuna skulle från och med år 1922 omorganiseras till en teknisk fackskola. Dess befattningshavare skulle således med nämnda års ingång komma att intaga ställning såsom statens befattningshavare och torde därmed komma att åtnjuta dyrtidstillägg på samma sätt och efter samma grunder som övriga statstjänare.

I sitt förslag angående handelsgymnasiernas omorganisation har skolöverstyrelsen hemställt, att befattningshavare vid handelsgymnasierna i Stockholm och Göteborg, vilka gymnasier fortfarande skulle bibehållas såsom statsunderstödda, skulle erhålla dyrtidstillägg efter samma grunder som befattningshavare vid de handelsgymnasier, som ifrågasatts skola förstatligas, ävensom att staten, på sätt jämväl ägde rum i fråga om tekniska skolorna i Stockholm och

Eskilstuna samt vävskolan i Borås, till kostnaden för dessa dyrtidstillägg skulle bidraga med hälften. Återstoden skulle tillhandahållas av vederbörande gymnasiums målsman.

Detta förslag har jag vid anmälan för Kungl. Maj:t den 11 februari 1921 av frågan om handelsgymnasiernas omorganisation givit min anslutning. Då således dyrtidstillägg till befattningshavare vid förenämnda handelsgymnasier i Stockholm och Göteborg skulle komma att utgå efter samma grunder som beträffande vissa av de skolor, varom jag nyss yttrat mig, synes det lämpligt att i förevarande sammanhang upptaga jämväl denna fråga. Visserligen skulle enligt förslaget omorganisationen av berörda gymnasier träda i kraft först från och med den 1 januari 1922, varför man skulle kunna ifrågasätta, huruvida det icke vore lämpligare att låta med frågan om dyrtidstillägg åt befattningshavare vid sistnämnda skolor anstå till 1922 års riksdag. Då därigenom dessa befattningshavare skulle komma i en sämre ställning i förevarande avseende än övriga med dem jämförliga befattningshavare, närmast de vid de föreslagna statliga handelsgymnasierna anställda, torde emellertid befattningshavare vid de statsunderstödda handelsgymnasierna böra medgivas rätt att från och med år 1922 erhålla statsbidrag för dyrtidstillägg. Det härtill erforderliga beloppet torde under år 1922 tills vidare och intill dess definitivt beslut rörande medel till dyrtidstillägg åt dem blivit fattat böra utgå från det anslag, som må komma att för beredande av dyrtidstillägg åt statens befattningshavare och pensionärer m. fl. av riksdagen anvisas vid sidan av huvudtitlarna såsom avsättning å 1922 års riksstat. Beträffande villkor och bestämmelser i övrigt för statsbidrags utgående till dyrtidstillägg åt befattningshavare vid de statsunderstödda handelsgymnasierna torde i tillämpliga delar böra gälla enahanda bestämmelser som beträffande tekniska skolorna i Stockholm och Eskilstuna samt vävskolan i Borås.

Jag hemställer alltså, det Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen att

dels för beredande av dyrtidstillägg åt befattningshavare vid tekniska skolorna i Stockholm och Eskilstuna, vävskolan i Borås samt bergsskolorna i Filipstad och Falun anvisa på *tilläggsstat* för år 1921 ett förslagsanslag av 100,000 kronor;

dels medgiva, att dyrtidstillägg må utgå till befattningshavare vid de statsunderstödda handelsgymnasierna i Stockholm och Göteborg från och med år 1922;

skolande dyrtidstillägg till samtliga nu nämnda befattningshavare utgå efter de grunder, som beträffande motsvarande tid äro eller varda fastställda för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst;

dock med iakttagande att dyrtidstillägg skall beräknas ej blott å de avlöningsförmåner, som äro för vederbörande befattningshavare å stat uppförda, utan även å den höjning i avlöningen, som i form av provisorisk lönereglering eller tillfällig löneförbättring må tillkomma dem genom bidrag av stat, landsting, kommun eller från enskild donation; samt

under villkor, vad angår befattningshavare vid de tekniska skolorna i Stockholm och Eskilstuna, vävskolan i Borås samt handelsgymnasierna i Stockholm och Göteborg, att halva kostnaden för dyrtidstillägg bestrides av vederbörande kommun, landsting eller gymnasieålsman samt, vad angår bergsskolorna i Filipstad och Falun jämte därmed förenade yrkesskolor, att $\frac{2}{5}$ av kostnaden för dyrtidstillägg bestridas av järnkontoret;

dels bemyndiga Kungl. Maj:t att meddela de närmare föreskrifter, som må finnas erforderliga för tillämpning av de utav riksdagen fastställda grunderna för dyrtidstilläggens utgående;

dels ock förklara, att under år 1922 tillsvidare och intill dess definitivt beslut fattats rörande de medel, av vilka för sagda år de på staten ankommande kostnaderna för dyrtidstillägg åt de vid tekniska skolan i Stockholm, bergsskolorna i Filipstad och Falun, vävskolan i Borås samt de statsunderstödda handelsgymnasierna i Stockholm och Göteborg anställda befattningshavare skola gäldas, härför erforderliga belopp skola utgå av det

anslag, riksdagen må komma att till bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt statens befattningshavare och pensionärer m. fl. anvisa vid sidan av huvudtitlarna såsom avsättning å 1922 års riksstat.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan täcktes Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall; och skulle proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

C. d'Albedyhll.
